

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE FEMTE BIND

FØRSTE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4ME SÉRIE TOME 5 1RE LIVRAISON

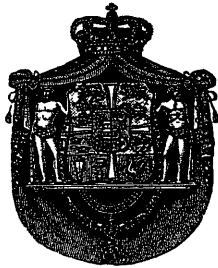

HØSTEN I DANMARK I AARET 1898

RECOLTES EN DANEMARK 1898

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU

PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER)

1899

Forord.

Avant-propos.

Den foreløbige Redegørelse for Høstens Udfald i 1898 udkom i November Maaned f. A. og findes i «Statistiske Meddelelser» Fjerde Række, 4de Bind. Nærværende Opgørelse af Høstudbyttets Mængde og Værdi er foretagen paa sædvanlig Maade, idet der fra hvert af Landets By- og Sogneraad er indhentet Oplysning om det gennemsnitlige Udbytte pr. Td. Land af de forskellige Sædarter m. m.; Foldtallene ere derefter multiplicerede med Tallene for de til de paagældende Afgrøder anvendte Arealer. Ved Antagelsen af disses Størrelse er man gaaet ud fra den i Sommeren 1896 stedfundne Arealopgørelse for de enkelte Byer og Sogne.

Med Hensyn til Høstudbyttet for de foregaaende Aar skal man for 1897 henvise til «Statistiske Meddelelser» Fjerde Række, 3die Bind og for Aarene 1875—96 til «Statistiske Meddelelser» Fjerde Række, 2det Bind, der, under Hensyntagen til de fra Tælling til Tælling foretagne Forandringer i Arealets Benyttelse, indeholder reviderede Tabeller for Høstudbyttets Mængde og Værdi for hvert af Aarene 1875—96.

Det for 1898 udsendte Skema til Udfyldning af Oplysninger om Gennemsnitsudbyttet af Høsten i 1898 pr. Td. Land er ganske i Overensstemmelse med det for 1897 udsendte. Materialet indkom paa sædvanlig Tid, dog saaledes at det først forelaa i komplet Tilstand den 25de Marts.

Den følgende Fremstilling giver i øvrigt Oplysninger, der svare til tidligere Aars; kun skal man gøre opmærksom paa den forandrede Værdiberegningsmaade for Hø og Halm.

Statens Statistiske Bureau i April 1899.

Marcus Rubin.

Høstudbyttet i 1898.

Produit de la récolte 1898.

Som Hovedresultat af den foretagne Beregning over Høst-udbyttets Mængde og Værdi her i Landet i 1898 fremgaar det, at der blev indhøstet:

	Mængde quantité	Værdi valeur Kr.	pCt. af den samlede Værdi pct. de la valeur totale
af Hvede (<i>froment</i>)	757400 Tdr.	9,176286	2,80
- Rug (<i>seigle</i>)	4,086379 —	41,842313	12,76
- 2-radet Byg (<i>orge à 2 rangs</i>)	4,314247 —	41,276552	12,59
- 6-radet Byg (<i>orge à 6 rangs</i>)	1,224849 —	11,430013	3,48
- hvid Havre (<i>avoine blanche</i>)	8,387013 —	57,802756	17,63
- graa Havre (<i>avoine grise</i>)	2,118264 —	14,357061	4,38
- Blandsæd til Modenhed (<i>graines mélangées</i>)	2,902345 —	22,666966	6,91
- Boghvede (<i>sarrasin</i>)	70266 —	677274	0,21
- Ærter og anden Bælgsæd (<i>légumes à cosse</i>)	113125 —	1,284077	0,39
- Kartoffler (<i>pommes de terre</i>)	4,196759 —	14,682614	4,48
- Sukkerroer (<i>betteraves sac- charifères</i>)	5,532214 Ctn.	4,315127	1,31
- Cikoriesødder (<i>racines de chicorée</i>)	173774 —	191152	0,06
- Gulerødder (<i>carottes</i>)	2,160768 Tdr.	2,556628	0,78
- Runkelroer (<i>betteraves</i>)	11,274341 —	13,567082	4,14
- Andre Foderroer (<i>autres racines fourragères</i>)	17,018918 —	13,156419	4,02
- Raps (<i>colza</i>)	7511 —	125057	0,04
- Humle (<i>houblon</i>)	1773 Ctn.	115277	0,03
- Tobak (<i>tabac</i>)	2452 —	46597	0,01
- Agerhø (<i>trèfle et herbes</i>)	2,476418 } Læs à	51,229487	15,62
- Enghø (<i>foin</i>)	1,372571 } 1000 Pd.	27,432543	8,36
		327,931281	100,00

Dette Udbyttets Fordeling paa de enkelte Amter fremstilles i den efterfølgende Tabel (S. 8—13):

Tabel I. Høstudbyttets Mængde
Quantité et valeur du produit de

Amt <i>bailliage</i>	Hvede <i>froment</i>		Rug <i>seigle</i>		Byg, 2-radet <i>orge à deux rangs</i>	
	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
Københavns	15446	186588	208970	2,083431	188473	1,799917
Frederiksborg	5185	62635	225452	2,247756	223635	2,135714
Holbæk	53235	643078	305016	3,039854	501398	4,783644
Sorø	50658	611949	247104	2,463627	401076	3,830276
Præstø	85513	1,021053	222365	2,216979	411449	3,929338
Bornholms	16945	204696	76462	766914	76191	727624
Maribo	229737	2,814059	157297	1,639608	470416	4,764369
Svendborg	88046	1,063596	240682	2,481431	379996	3,693561
Odense	83908	1,013609	301516	3,108630	409602	3,981331
Øernes Amter . . <i>Iles</i>	628673	7,621263	1,984864	20,048230	3,062236	29,645774
Vejle	51617	623534	238094	2,422995	178425	1,693287
Aarhus	37290	450463	248552	2,460665	327478	3,068469
Randers	29807	360068	280150	2,773485	300695	2,817512
Aalborg	1076	12998	231357	2,374440	137551	1,236296
Hjørring	3257	39345	271634	2,816845	83203	760475
Thisted	809	9773	112038	1,153139	55131	493443
Viborg	1433	17311	251887	2,570730	129451	1,187494
Ringkøbing	602	7272	269658	2,998597	23610	213907
Ribe	2836	34259	198145	2,223187	16467	159895
Jyllands Amter <i>Jutland</i>	128727	1,555023	2,101515	21,794083	1,252011	11,630778
Danmark <i>Danemark</i>	757400	9,176286	4,086379	41,842313	4,314247	41,276552

og Værdi i Danmark. 1898.
la récolte en Danemark. 1898.

Byg, 6-radet <i>orge à six rangs</i>		Havre, hvid <i>avoine blanche</i>		Havre, graa <i>avoine grise</i>		Blandsæd <i>graines mélangées</i>	
Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
153472	1,465658	336216	2,370323	2810	19811	80641	635451
48141	459747	381318	2,688292	2166	15270	124695	982597
39754	379608	434458	3,053731	3526	24858	161541	1,270288
21243	202871	387410	2,731240	2229	15714	230981	1,820130
20910	199691	402100	2,834805	2149	15150	259029	2,041149
17029	162627	141450	933570	6065	40029	111921	848361
6877	69462	362200	2,547156	4459	31402	198185	1,595286
34282	333221	455202	3,104478	2575	17562	273990	2,134382
20606	200290	515931	3,518649	7228	49295	350101	2,727287
362314	3,473175	3,416285	23,782244	33207	229091	1,791084	14,054931
112717	1,083867	683827	4,844997	127273	920175	175533	1,395344
8772	82194	880744	5,927407	62400	419952	135510	1,076401
14782	138507	884357	5,951722	13895	93513	90551	689093
88966	805950	554662	3,650883	219871	1,451872	87544	648666
139264	1,272873	297324	2,042616	392985	2,699807	218359	1,666079
120873	1,084114	539713	3,687460	140185	957877	87917	662341
127403	1,146638	556544	3,678082	440587	2,590584	73396	546049
126853	1,149288	246707	1,756554	482288	3,433891	159020	1,235585
122905	1,193407	326850	2,480791	205573	1,560299	83431	692477
862535	7,956838	4,970728	34,020512	2,085057	14,127970	1,111261	8,612035
1,224849	11,430013	8,387013	57,802756	2,118264	14,357061	2,902345	22,666966

Tabel I (fortsat). Høstudbyttets
Quantité et valeur du produit de

Amt <i>bailliage</i>	Boghvede <i>sarrasin</i>		Ærter og anden Bælgsæd <i>légumes à cosse</i>		Sukkerroer <i>betteraves saccharifères</i>	
	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Centner <i>p. 50 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
Københavns	154	1488	6752	76635	7350	5733
Frederiksborg	256	2473	3098	34481	700	546
Holbæk	515	4975	6490	73661	"	"
Sorø	252	2434	6911	78440	3150	2457
Præstø	618	5970	19239	218686	861584	672036
Bornholms	48	464	4794	54412	"	"
Maribo	135	1304	29105	330808	2,857925	2,229181
Svendborg	665	6424	10057	114147	221290	172606
Odense	2000	19320	5588	63423	1,548015	1,207452
Øernes Amter . . . <i>Iles</i>	4643	44852	92034	1,044693	5,500014	4,290011
Vejle	5401	51375	3373	38284	26700	20826
Aarhus	3434	33172	3696	41950	3600	2808
Randers	3600	34776	2195	24913	1000	780
Aalborg	2957	28565	1512	17161	"	"
Hjørring	210	2029	717	8138	"	"
Thisted	234	2260	3236	36729	"	"
Viborg	7014	67755	2177	24709	500	390
Ringkøbing	13416	133892	1683	19102	"	"
Ribe	29357	278598	2502	28398	400	312
Jyllands Amter <i>Jutland</i>	65623	632422	21091	239384	32200	25116
Danmark <i>Danemark</i>	70266	677274	113125	1,284077	5,532214	4,315127

Mængde og Værdi i Danmark. 1898.

la récolte en Danemark 1898 (suite).

Cikorierødder <i>racines de chicorée</i>		Gulerødder <i>carottes</i>		Runkelroer <i>betteraves (fourr.)</i>		Andre Foderroer <i>autres racines fourragères</i>	
Udbytte Centner <i>p. 50 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
1750	1925	45750	54443	1,001855	1,192207	170600	136480
1250	1375	374985	446232	383259	456078	160710	128568
52090	57299	171195	203572	2,152243	2,557150	136230	108862
14690	16159	155435	184968	1,269285	1,510449	94310	75448
"	"	127200	151369	895465	1,065604	98540	78832
"	"	74360	88488	320235	381080	85875	68700
"	"	18660	23613	1,123995	1,421925	105350	88759
4419	4861	155585	189814	1,417369	1,729190	250590	202978
45050	49555	177855	216983	1,645230	2,007181	325552	263697
119249	131174	1,301025	1,559482	10,208936	12,320864	1,427757	1,152324
22775	25053	85104	101922	166470	198362	858325	682426
9860	10846	157590	184577	604420	707927	2,690528	2,100846
"	"	74515	87183	130445	152620	2,377915	1,854774
"	"	91139	102225	54350	61165	1,297750	975853
"	"	28850	32889	36560	41678	1,333560	1,013506
"	"	79400	88982	16310	18302	955110	707451
"	"	59150	67131	16555	18684	2,287538	1,741591
4300	4730	142460	160980	15965	18040	2,852105	2,167600
17590	19349	141535	171257	24330	29440	938330	760048
54525	59978	859743	997146	1,065405	1,246218	15,591161	12,004095
173774	191152	2,160768	2,556628	11,274341	13,567082	17,018918	13,156419

Tabel I (fortsat). Høstudbyttets
Quantité et valeur du produit de la

Amt <i>bailliage</i>	Kartofler <i>pommes de terre</i>		Raps <i>colza</i>		Humle <i>houblon</i>	
	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Tønder <i>tonneaux</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Centner <i>p. 50 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>
Københavns	155616	557105	"	"	"	"
Frederiksborg	422995	1,514322	360	5994	"	"
Holbæk	195675	698060	1606	26740	"	"
Sorø	90041	322347	606	10090	46	2990
Præstø	35651	127631	360	5994	47	3055
Bornholms	143245	512817	100	1665	"	"
Maribo	47476	180383	585	9740	30	1950
Svendborg	122972	448848	1768	29437	263	17095
Odense	168072	613463	639	10639	1310	85182
Øernes Amter . . <i>Iles</i>	1,381743	4,974976	6024	100299	1696	110272
Vejle	143758	517755	"	"	31	2015
Aarhus	136303	478935	154	2564	6	390
Randers	228842	803235	709	11805	25	1625
Aalborg	664245	2,244346	104	1732	9	585
Hjørring	277077	950374	36	599	"	"
Thisted	230052	774396	202	3363	"	"
Viborg	292911	1,000913	"	"	"	"
Ringkøbing	527374	1,793072	282	4695	"	"
Ribe	314454	1,144612	"	"	6	390
Jyllands Amter <i>Jutland</i>	2,815016	9,707638	1487	24758	77	5005
Danmark <i>Danemark</i>	4,196759	14,682614	7511	125057	1773	115277

1) Arealopgørelsen af 1896 (*emploi de la terre en 1896*).

Mængde og Værdi i Danmark. 1898.

récolte en Danemark 1898 (suite).

Tobak <i>tabac</i>		Agerhe <i>trèfle et herbes</i>		Enghe <i>foin</i>		Den samlede Værdi (i Kroner) <i>valeur totale en couronnes</i>	Det til Høst- afgrederne anvendte Areal ¹⁾ <i>terrain y employé Td. Ld. tnx. desol à 0,55 ha.</i>
Udbytte Centner <i>p. 50 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Læs à 1000 Pd. <i>p. 500 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>	Udbytte Læs à 1000 Pd. <i>p. 500 kilos</i>	Værdi Kr. <i>valeur</i>		
"	"	160833	3,260085	31665	641850	14,489130	132440
"	"	165635	3,357421	30550	619249	15,158750	130597
"	"	185584	3,753236	58814	1,190758	21,869374	184318
"	"	172298	3,492480	28604	579803	17,953872	152888
"	"	189616	3,843516	48024	973446	19,404304	174413
"	"	60777	1,180289	12951	251508	6,223244	55529
"	"	174172	3,590587	47491	981467	22,321059	188982
"	"	152556	3,045018	48504	968140	19,756789	167523
1852	35197	191628	3,824895	68908	1,375403	24,371481	195473
1852	35197	1,453099	29,347527	375511	7,581624	161,548003	1,382163
600	11400	143396	2,921285	91641	1,867681	19,422583	200042
"	"	135094	4,320036	86106	1,681650	23,051252	219091
"	"	82109	1,603589	110274	2,153651	19,552851	208077
"	"	121548	2,309871	92022	1,752181	17,674789	235308
"	"	160009	3,140977	100289	1,968673	18,456903	231484
"	"	87902	1,708520	50234	977799	12,365949	121194
"	"	103551	1,979176	107628	2,045874	18,683111	235199
"	"	119989	2,405779	205817	4,126631	21,629615	266402
"	"	69721	1,492727	153049	3,276779	15,546225	198455
600	11400	1,023319	21,881960	997060	19,350919	166,383278	1,915252
2452	46597	2,476418	51,229487	1,372571	27,432543	327,931281	3,297415

Med Hensyn til foranstaaende Tabels Værdiberegninger for de enkelte Afgrøder er der fulgt følgende Regler. For Hvede, Rug, Byg, Havre, Ærter og Boghvede ere de paagældende Egenes Kapitelstakster lagte til Grund; 1 Tønde Blandsæd er regnet lig med $\frac{1}{3}$ Td. Byg og $\frac{2}{3}$ Td. Havre, 1 Tønde Kartoffler er sat lig med $\frac{3}{8}$ Td. Byg, 1 Tønde Gulerødder og 1 Tønde Runkelroer med $\frac{1}{8}$ Td. Byg, 1 Tønde «Andre Rodfrugter» med $\frac{1}{12}$ Td. Byg. Dernæst er, paa Grundlag af Oplysninger fra det kgl. Landhusholdningssselskab, 1 Tønde Raps regnet til en Værdi af 16 Kr. 65 Øre, 1 Centner Sukkerroer til 78 Øre, 1 Centner Cikorerødder til 1 Kr. 10 Øre, 1 Centner Humle til 65 Kr. og 1 Centner Tobak til 19 Kr. Ved Værdiberegningen for Høet har Bureauet ved de tidligere Høstopgørelser støttet sig til nogle gennem Krigsministeriet modtagne Oplysninger om de Priser, som i Oktober og Januar Kvartaler bleve betalte for Hø i Landets 10 Garnisonsbyer. Da det imidlertid var Bureauet bekendt, at der paa den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Laboratorium for landøkonomiske Forsøg var en Undersøgelse i Gang, der havde til Formaal at belyse forskellige Foderstoffers indbyrdes Foderværdi, naar de anvendtes til Køer og Svin, og da man maatte gaa ud fra, at netop overfor en Vare som Hø, hvoraf kun en forholdsvis ringe Del er Genstand for direkte Salg, selve Foderværdien maatte afgive et bedre Grundlag for Bedømmelsen af Varens Værdi end de tilfældige Priser, der bleve betalte ved direkte Salg — oven i Købet maaske af særlig god Kvalitet —, skete der en Forespørgsel fra Bureauet til vedkommende Laboratorium om Høets Foderværdi. I Besvarelse af denne Henvendelse meddelte Laboratoriet bl. a. følgende: «Efter de udførte Forsøg at dømme, synes det, som om 1 Pd. Blandsæd og $2\frac{1}{2}$ Pd. Hø i det hele og store have ækvivaleret hinanden, naar der regnes med Gennemsnit for alle de Gaarde, paa hvilke Forsøgene samtidig blev udførte; men paa de enkelte Gaarde var der ikke ringe Afvigelser, naturligvis betingede af forskellig Godhed og Sammensætning af det Korn og det Hø, der blev ombyttet, samt ogsaa af Beskaffenheden af de Foderblandinger, hvori Ombytningen fandt Sted. Skønt dette Resultat kun er

foreløbigt og endnu i sine Enkeltheder langt fra modent til Offentliggørelse, troer jeg dog ikke, at det vil rokkes i nogen væsentlig Grad, naar Talen kun er om at benytte det i store Træk som Maal for Foderværdien af de to Stoffer». Efter Modtagelsen af disse Oplysninger ansaa Bureauet det for rettest at forlade det tidligere Prisgrundlag og i Stedet for, paa Grundlag af de givne Oplysninger, at sætte 1 Læs Hø à 1000 Pd. (Agerhø saavel som Enghø) lig med en Foderværdi af 0,72 Td. Byg + 1,90 Td. Havre; med disse Sædarters Kapitelstakster til Grund er derfor Høets Værdi i omstaaende Tabeller udregnet for hvert Amt. Selvfølgelig maa denne forandrede Værdiberegning for Høet bevirke, at en Sammenligning mellem Værdien af den paagældende Høstafgrøde i 1898 og i tidligere Aar ikke direkte lader sig foretage, ligesom Forandringen ogsaa maa spille en Rolle ved Sammenligninger af hele Høstværdien for 1898 og tidligere Aar. For Høsten 1897 beregnedes 1 Læs Agerhø til 27 Kr. 39 Øre og et Læs Enghø til 22 Kr. 82 Øre, men tages Foderværdien som Basis, i det ovennævnte Forhold, skulde 1 Læs Hø, taget under eet, og udregnet efter Landets gsntl. Kapitelstakst, have en Værdi af 20 Kr. 09 Øre.

Som det fremgaar af Tabellen var i 1898 den samlede Høstværdi: paa Øerne 161,55 Mill. Kr., i Jylland 166,38 og for hele Landet 327,93 Mill. Kr. I 1897 var det samlede Høstudbytte 319,33, og i Gennemsnit af Femaaret 1892—96 var det, ifølge de reviderede Høsttabeller, 300,0 Mill. Kr., saaledes at den sidste Høst viser en Værdifremgang mod Aaret forud paa 8,1 og mod Femaaret 1892—96 paa 27,93 Mill. Kr. Og her maa det endda erindres, at Høet, paa Grund af den forandrede Prisudregning, der ogsaa senere vil blive nærmere omhandlet, optræder med en langt ringere Pris i 1898 end i de tidligere Aar; paa den anden Side paavirkes, skønt i ringere Grad, Sammenligningen af, at der i de to sidste Aar, i Modsætning til tidligere, indgaar i Høstafgrøderne: Cikorierødder, Humle og Tobak, ligesom den tidligere Rubrik «Foderroer» i 1897 og 98 har været delt i

1) Gulerødder, 2) Runkelroer og 3) Andre Foderroer; endelig bør det bemærkes, at Bygafgrøden i disse to Aar er delt i 2- og 6-radet Byg, Havren i graa og hvid Havre. Halmudbyttet vil blive gjort til Genstand for nærmere Omtale i Slutningen af Afhandlingen.

For at oplyse Aarsagerne til de stedfundne Forandringer meddeles nedenstaaende Tabel, der angiver saavel Mængde som Værdi af Afgrøderne i 1898, 1897 og i Gennemsnit for Femaaret 1892—96:

	Mængdeudbyttet			Værdiudbyttet				
	1898 Mill. Tdr.	1897 Mill. Tdr.	gsntl. 1892—96 Mill. Tdr.	1898 Mill. Kr.	1897 Mill. Kr.	gsntl. 1892—96 Mill. Kr.		
Hvede	0,76	0,88	0,94	9,2	11,6	10,1		
Rug	4,09	4,59	4,82	41,8	44,9	43,1		
Byg, 2-radet	4,31	3,76	} 5,39 {	} 41,3 {	} 34,1 {	} 47,5 {		
— 6-radet	1,22	1,10					11,4	9,9
Havre, hvid	8,39	7,26	} 9,41 {	} 57,8 {	} 51,3 {	} 62,3 {		
— graa	2,12	1,66					14,4	12,1
Blandsæd	2,90	2,57	2,50	22,7	19,8	18,4		
Boghvede	0,07	0,13	0,13	0,7	1,2	1,1		
Bælg sæd	0,11	0,11	0,13	1,3	1,2	1,5		
Kartofler	4,20	5,11	5,03	14,7	17,3	16,3		
Sukkerroer	Mill. Ctnr. 5,53	Mill. Ctnr. 7,73	} 7,04 ¹⁾ {	} 4,3 {	} 5,9 {	} 5,6 {		
Cikorierødder	0,17	0,19					0,2	0,2
Gulerødder	Mill. Tdr. 2,16	Mill. Tdr. 2,59	} 30,73 {	} 2,6 {	} 2,9 {	} 29,4 {		
Runkelroer	11,27	15,16					13,6	17,1
Andre Foderroer	17,02	16,26					13,2	12,3
Raps	0,007	0,007	0,006	0,1	0,1	0,1		
Humle	Mill. Ctnr. 0,002	Mill. Ctnr. 0,003	—	0,1	0,1	—		
Tobak	0,002	0,004	—	0,05	0,07	—		
Agerhø	Mill. Læs 2,48	Mill. Læs 1,83	Mill. Læs 1,52	51,2	50,1	41,6		
Enghø	1,37	1,21	1,14	27,4	27,7	25,2		

¹⁾ For Sukkerroer er Gennemsnittet taget for Treåret 1894—96; i de to foregaaende Aar ere Sukkerroerne indbefattede under Foderroer, derfor bliver Gennemsnittet for Femaaret lidt for højt for disses Vedkommende.

Hvad Mængdeudbyttet angaar, hvilket altid har størst Interesse, fordi Aarets større eller mindre Frugtbarhed her giver sig et mere tydeligt Udtryk, upaavirket af Forandringer i Priser og Prisberegninger, yder omstaaende Tabel i Tal en fuldstændig Bekræftelse af det Hovedresultat for Høsten 1898, som Bureauet meddelte i den i November f. A. udsendte foreløbige Redegørelse for Høstens Udfald. En Sammenstilling af Mængdeudbyttet i 1898 med det tilsvarende i 1897 og i Gennemsnit af Femaaret 1892—96 viser Opgang for Vaarsæden og navnlig for Agerhø og Enghø, Nedgang for Vintersæd, Boghvede, Bælgsæd og Rodfrugter, inden for hvilke Afrøder Nedgangen atter er særlig stor for Boghvede — til omtrent det halve — og for Sukkerroer, hvorimod «Andre Foderroer» viser nogen Opgang fra 1897 til 1898. Sammenligning med Femaaret lader sig i øvrigt for Rodfrugternes Vedkommende kun vanskeligt foretage, fordi vi i det paagældende Tidsrum have at gøre med en stærkt stigende Arealanvendelse til nævnte Afrøde.

Samler man Afrøderne i visse Hovedgrupper, kunne følgende Resultater udledes: Af Sædafgrøderne (Hvede, Rug, Byg, Havre, Blandsæd, Boghvede og Bælgsæd) indhøstedes i 1898: 23,97 Mill. Tdr., i 1897: 22,06 og i 1892—96 gsnrl.: 23,32; der var altsaa her et større Udbytte i Sammenligning med forrige Aar paa 8,7 pCt. og med Femaarets Gennemsnit paa 2,8 pCt. Rodfrugterne maa man for Sammenligningens Skyld dele i 3 Underafdelinger nemlig a) Kartoffler, b) Sukker- og Cikorierødder — de Rodfrugter, som væsentlig fremstilles til Salg — og c) Foderroer (Gulerødder, Runkelroer og «Andre Foderroer»). Udbyttet af Kartoffelavlens var i 1898 væsentlig lavere end baade i 1897 og i 1892—96 gsnrl., nemlig henholdsvis 4,20, 5,11 og 5,03 Mill. Tdr.; en endnu større Nedgang findes for Sukker- og Cikorierødder, hvoraf der i 1898 kun avledes 5,70 Mill. Ctnr., i 1897: 7,92 Mill. Ctnr. og i Treaaret 1894—96: 7,04 Mill. Ctnr., eller et Mindreudbytte af over en Fjerdedel (28 pCt.) i 1898 sammenlignet med 1897. For Foderroernes Vedkommende blev der ogsaa indhøstet mindre i 1898 end i 1897, nemlig 30,45 mod 34,01 Mill. Tdr., altsaa en Nedgang paa ca. 10 pCt.,

dog saaledes at Nedgangen her falder paa Gulerødder og navnlig paa Runkelroer (26 pCt.), medens der er en Opgang i det indavlede Kvantum «Andre Foderroer». I Femaaret 1892—96 er Gennemsnitsudbyttet af Foderroer 30,73 Mill. Tdr.; men da Sukkerroerne ere indbefattede heri for Aarene før 1894, lader en direkte Sammenligning sig ikke foretage. Udbyttet af Handelsplanter, som Raps, Humle og Tobak, frembyder ingen væsentlig Interesse; derimod er Høudbyttet af stor Betydning i Landbrugets hele Økonomi. Det gunstige Vejrlig i 1898 har medført en betydelig Opgang i Høets Mængdeudbytte; der indhøstedes saaledes af Ager- og Enghø i 1898: 3,85 Mill. Læs, i 1897: 3,04 og i 1892—96 gsnth.: 2,66 Mill. Læs à 1000 Pd., eller en Opgang for 1898 paa 27 pCt. fra 1897 og paa 45 pCt. fra Gennemsnittet af Femaaret 1892—96. Benyttes den ovenstaaende Reduceringsmaade, og udtrykkes Høet i dets Foderværdi, saaledes at 1 Læs Hø paa det nærmeste regnes lig $\frac{3}{4}$ Td. Byg og 2 Td. Havre, faa vi for 1898 en samlet Mængde af 10,09 Mill. Tdr., i 1897 af 7,97 og i 1892—96 gsnth. af 6,97 Mill. Tdr., eller med andre Ord for 1898 en i Foderværdi næsten lige saa stor Afgrøde som Havrens, Landets mest udbredte og størst Udbytte givende Kornsort.

Ved en Sammenligning af Værdiudbyttet af de enkelte Høstafgrøder i Aarene 1898, 1897 og 1892—96 gsnth. maa man først fæste Opmærksomheden paa de Priser, som ere lagte til Grund for Værdiudregningen. Til Belysning af dette Forhold anføres nedenfor Kapitelstaksterne for de enkelte Sædarter i Gennemsnit for hele Kongeriget. Prisen pr. Td. af disse var i 1898, i 1897 og i Gennemsnit for Femaaret 1892—96:

	1898	1897	gsnth. 1892—96
	Kr. ø.	Kr. ø.	Kr. ø.
Hvede	12,08	13,11	10,61
Rug	10,38	9,88	9,01
Byg	9,54	9,17	8,84
Havre	6,95	7,10	6,71
Boghvede	9,66	9,00	8,73
Ærter	11,35	11,39	11,44

Det fremgaar af denne Oversigt, at Priserne i 1898, paa en enkelt Undtagelse (Ærter) nær, overalt vare højere end for Gennemsnittet 1892—96. Ses Priserne for 1898 i Forhold til 1897, var der Nedgang for Hvede, Havre og Ærter, i øvrigt overalt Opgang. Da dernæst Foraarssædens Pris lægges til Grund ved Beregningen af Blandsædens Værdi og Bygværdien ved Beregningen af Kartoffernes og Foderroernes Pris, blive ogsaa disse Afgrøder i 1898 at opføre med højere Priser end i 1892—96 gsnrl. (7,81 mod 7,42 Kr.) og med lidt højere end i 1897 (7,79 Kr.). Prisen paa Sukkerroer var ogsaa lidt større (2 Øre pr. Ctnr.) i 1898 end i 1897, paa Cikorierødder og Tobak nogenlunde ens, paa Raps en Del lavere, men paa Humle dobbelt saa høj i 1898 som i 1897. Hvad endelig Høet angaar, har den forandrede Prisberegning, som alt meddelt, bevirket, at Sammenligning med Fortiden paa Basis af Tabellens Tal ikke lader sig foretage; men lægge vi den samme Beregning som for 1898 til Grund for 1897 og 1892—96 gsnrl., faa vi følgende Værdibeleb for hele Høhøstens Værdi: i 1898: 78,6, i 1897: 61,1 og i 1892—96 gsnrl. 50,8 Mill. Kr., altsaa en stærk Værdistigning for 1898 paa Grund af det store Udbytte af Høhøsten.

Sammenfatte vi her i øvrigt Høstafgrøderne i de samme Hovedgrupper som ved Mængdeudbyttet, finde vi, at Værdiudbyttet af Sædhøsten i 1898 var 200,6, i 1897: 186,1 og 1892—96 gsnrl. 184,0 Mill. Kr., af Rodfrugterne i 1898: 48,6, i 1897: 55,7, i 1892—96 gsnrl. 51,3 Mill. Kr., her indenfor atter af Kartoffler henholdsvis 14,7, 17,3 og 16,3 Mill. Kr., af Sukker- og Cikorie-rødder: 4,5, 6,1 og 5,6 Mill. Kr., af Foderroer 29,4, 32,3 og 29,4 Mill. Kr. Med Hensyn til de enkelte Afgrøder henvises til selve Tabellens Tal. Det paa flere Punkter større Høstudbytte og de i Almindelighed højere Priser i 1898 have bevirket, at Høstens samlede Værdi set under eet, er, som allerede nævnt, 8,1 Mill. Kr. større i 1898 end i 1897 og 27,9 Mill. Kr. større end for Gennemsnittet af Femaaret 1892—96, og anvende vi samme Værdiberegningsmaade for Høet for 1897 og 1892—96 som sket for 1898, faa vi en Stigning fra 1897 til 1898 paa 24,8 Mill. Kr. og fra 1892—96 gsnrl.

paa 43,9 Mill. Kr., saaledes at det som Hovedresultat maa siges, at Høsten i 1898 har givet et godt Udbytte for Landet som Helhed.

For Landets enkelte Amter angiver følgende Tabel dels det samlede Værdiudbytte af Høsten i 1898, 1897 og i Gennemsnit af de 22 Aar 1875—96 (de reviderede Høsttal), dels, for de samme Aar, Værdien af Høsten pr. Td. Land af det til Høstafgrødernes Fremstilling anvendte Areal:

A m t:	Samlet Høstværdi			Høstværdi pr. anvendt Td. Land		
	gsntl.			gsntl.		
	1898 Mill. Kr.	1897 Mill. Kr.	1875—96 Mill. Kr.	1898 Kr.	1897 Kr.	1875—96 Kr.
Københavns	14,5	15,6	16,5	109	118	128
Frederiksborg	15,1	15,0	15,4	116	115	122
Holbæk	21,9	20,7	20,2	119	112	117
Sorø	18,0	18,0	17,5	117	118	118
Præstø	19,4	19,9	19,2	111	114	113
Bornholms	6,2	5,9	5,9	112	106	115
Maribo	22,3	24,2	21,4	118	128	123
Svendborg	19,7	18,3	18,3	118	109	112
Odense	24,4	24,0	22,4	125	123	118
Øerne	161,5	161,6	156,8	117	117	118
Vejle	19,4	18,3	18,1	97	91	94
Aarhus	23,1	20,8	19,2	105	95	96
Randers	19,6	18,2	16,9	94	87	87
Aalborg	17,7	17,5	14,3	75	74	68
Hjørring	18,4	17,6	14,5	80	76	70
Thisted	12,4	12,1	10,1	102	100	94
Viborg	18,7	18,4	15,9	79	78	78
Ringkøbing	21,6	21,1	17,3	81	79	76
Ribe	15,5	14,2	12,6	78	71	71
Jylland	166,4	158,2	138,9	87	83	81
Danmark	327,9	319,8	295,7	99	97	97

Det fremgaar af denne Tabel, at i 1898 og i Gennemsnit af de 22 Aar 1875—96 har Odense Amt absolut set den største Høstværdi af alle Landets Amter, medens i 1897 Maribo Amt naaede lidt højere; mindst Udbytte havde Bornholms Amt. Den Omstændighed, at der i de enkelte Amter er anvendt et meget forskelligt Antal Tdr. Land efter Amternes Størrelse og Frugtbarhed til at frembringe Udbyttet, bevirker imidlertid, at der i og for sig ikke knytter sig særlig Interesse til de absolutte Tal. Derimod have disse Talrækker den Betydning, at de vise, at den Opgang i Høstudbyttet fra 1897 til 1898, vi tidligere have fundet for Landet som Helhed, udelukkende falder paa Jylland, medens Øernes Høstudbytte i de to Aar nærmest holdt sig konstant. En Betragtning af Tallene for de enkelte Amter viser, at Landsdelenes Forhold ikke ligeligt genfindes hos alle Amter. Dog møde vi for Jyllands Vedkommende Opgang i Høstudbyttets Værdi fra 1897 til 1898 for alle Amter, men den var særlig betydelig for den sydøstlige Del (Vejle, Aarhus og Randers Amter), hvor Stigningen har udgjort 4,8 Mill. Kr. af Landsdelens samlede Tilvækst paa 8,2 Mill. Kr.; næst efter disse Amter have Hjørring og Ribe Amter den stærkeste Fremgang. For Øernes Vedkommende viser der sig Tilvækst i Værdien for nogle Amter, Formindskelse for andre. Af Øernes Hoveddele have Fyn og Bornholm været særlig begunstigede og udvise en ret betydelig Opgang fra 1897 til 1898; derimod er der en stærk Nedgang for Lolland-Falster, let forklarlig ved Sukkerroernes ringe Givtighed og Hvedeafgrødens Nedgang baade i Mængde og Pris. Ligeledes, og til Dels af samme Grunde, træffe vi Nedgang for Københavns og Præstø Amter paa Sjælland, medens Sorø Amt er uforandret, og den nordlige Del af Sjælland udviser Fremgang¹⁾.

¹⁾ Det er ovenfor nævnt, at hvis man i de foregaaende Aar havde anvendt den nuværende Prisberegningsmaade for Høet, vilde Aaret 1898 have en Merværdi af Høsten overfor 1897 af 24,8 Mill. Kr. (i Stedet for 8,1) og overfor 1892—96 af 43,9 Mill. Kr. (i Stedet for 27,9). Det forstaar sig af sig selv, at under samme Forudsætning vilde de enkelte Amter faa større Merværdi af Høsten i 1898 i Forhold til de foregaaende Aar end i Tabellen angivet. Da Høets Værdiandel af den hele Høstværdi er nogen-

Sammenstilles Amternes samlede Høstværdi i 1898 med den, der er udregnet som Gennemsnit af hele den Periode, hvorfra en fuldstændig Høststatistik foreligger (1875—96), viser der sig Fremgang baade for hele Landet og, med Undtagelse af Københavns og Frederiksborg Amter, for alle enkelte Amter. Da Priserne i 1875—96 gsntl. ere højere end i 1898 (Kapitelstaksterne 1875—98 gsntl. give en Pris pr. Td. Hvede paa 14,10 Kr., Rug 11,02 Kr., Byg 10,21 Kr., Havre 7,29 Kr., medens de tilsvarende Priser for 1898 ere: 12,08 Kr., 10,38 Kr., 9,54 Kr. og 6,95 Kr.), skyldes Fremgangen hovedsagelig ny Jords Indtagen under Kultur, hvilket allerede tydeligt viser sig ved, at Opgangen er langt større for Jylland end for Øerne, ligesom ogsaa Fremgangen i Jylland er størst i de Amter, der have de største ukultiverede Strækninger; men tillige hidrører Fremgangen fra et større Foldudbytte nu end tidligere. Det til Høstafrøderne anvendte Areal i 1875 udgjorde paa Øerne: 1,292972 Tdr. Ld., i 1896: 1,382163 Tdr. Ld., i Jylland: 1,506267 og 1,915252 Tdr. Ld.

Høstudbyttet pr. anvendt Td. Høstareal viser sig for Landet som Helhed ret ensartet i 1898, 1897 og 1875—96. Da nu den samlede Høstværdi er adskilligt større i 1897 og 1898 end i Gennemsnit af 1875—96, maa dette skyldes den ovenfor omtalte Forøgelse i det Areal, der er anvendt til Høstudbyttets Frembringelse (3,30 Mill. Tdr. i 1897 og 98, mod 3,04 i 1875—96 gsntl.).

Men medens Høstværdien pr. Td. Land for Landet som Helhed er omtrent ens i 1898 og tidligere Aar (97 à 99 Kr. pr. Td. Ld.), viser der sig Forskelligheder i Landets Hoveddele. Mest udpræget er Ligheden for Øernes Vedkommende (117 à 118 Kr.), mindre for Jyllands, hvor Fremgangen er mere udpræget (81-83-87 Kr.); ogsaa her vilde naturligvis Tallene for 1898 have været noget større, hvis den gamle Beregningsmaade for Høet var anvendt. For Jyllands Vedkommende vise alle Amterne et større Høstudbytte pr. Td. Ld. i 1898 end i 1897 og 1875—96 gsntl. For Øernes Amter var Udbyttet

lunde ensartet i Landets forskellige Amter, vil man ingen Fejl af Betydning begaa ved at fordele paa de enkelte Amter den Differens, der for Landet som Helhed fremkommer ved en forandret Beregningsmaade, i Forhold til hvert Amts samlede Høstværdi.

større pr. Td. Ld. i 1898 end i 1897 i Frederiksborg, Holbæk, Bornholms og Fyns to Amter, medens der var Nedgang for de andre 4 Amter; i Sammenligning med Gennemsnittet for 1875—96 var der kun Fremgang for Fyns Amter og Holbæk Amt. Med Hensyn til Rækkefølgen for de enkelte Amter henvises til selve Tabellen. Øernes Amter udvise ingen betydelig Forskel indbyrdes i Værdiudbyttet pr. Td. Land; dette er derimod Tilfældet med Jyllands Amter, hvor der i den østlige Del — og her indenfor atter særlig i Aarhus Amtsraadskreds — og Thisted Amt indhøstes et langt større Værdiudbytte pr. Td. Ld. end i den øvrige Del af Jylland. Yderpunkterne for Øerne vare i 1898 125 Kr. (Odense Amt) og 109 Kr. (Københavns Amt), for Jylland 105 Kr. (hele Aarhus Amt) og 75 Kr. (Aalborg Amt).

I de enkelte Amter har Gennemsnitsudbyttet pr. Tønde Ager- og Engs-Hartkorn (for Bornholms Vedkommende omsat til almindeligt Hartkorn) været følgende:

Amt	1898 Kr.	1897 Kr.	gsntl. 1875—96 Kr.
Københavns	682	734	776
Frederiksborg	936	926	951
Holbæk	894	845	825
Sorø	766	768	746
Præstø	694	712	687
Bornholms	1029	975	975
Maribo	735	797	705
Svendborg	729	675	675
Odense	779	767	716
Øerne	776	776	753
Vejle	875	824	815
Aarhus	954	860	794
Randers	789	734	682
Aalborg	965	956	781
Hjørring	1149	1096	902
Thisted	910	890	743
Viborg	966	951	822
Ringkøbing	1189	1160	951
Ribe	1130	1032	916
Jylland	976	928	815
Danmark	866	845	781

Det fremgaar af Tabellen, at der i 1898 falder et større Udbytte paa 1 Td. Hrtk. end i 1897 og 1875—96 gsnth., hvad der fornemmelig skyldes Jyllands Amter. I det hele taget er Høstudbyttet i Forhold til Hartkornet større i Jylland end paa Øerne, hvilket hænger sammen med, at det væsentlig er Amterne med den lave Bonitering, hvor Kulturfremskridtene ere foregaaede. Paa Øerne har i 1898 Bornholms Amt det største Værdiudbytte pr. Td. Hrtk. (1029 Kr.), Københavns Amt det laveste (682 Kr.), i Jylland staar Randers Amt lavest (789 Kr.), Ringkøbing Amt højest (1189 Kr.).

Hvor mange Fold pr. Td. Land Landets 4 Hovedkornsorter og Blandsæd til Modenhed gav i de enkelte Amter og i Landets Hoveddele i 1898, fremgaar af nedenstaaende Tabel:

Gsnth. Foldudbytte (3: Udbytte i Tønder pr. Td. Ld.) i 1898:

Amt	Hvede		Rug		2-radet Byg		6-radet Byg		hvid Havre		graa Havre		Blandsæd	
	pr. Td. Ld.	Tønder	pr. Td. Ld.	Tønder	pr. Td. Ld.	Tønder	pr. Td. Ld.	Tønder	pr. Td. Ld.	Tønder	pr. Td. Ld.	Tønder	pr. Td. Ld.	Tønder
Københavns . . .	11,7	9,8	10,7	10,9	14,7	13,5	12,9							
Frederiksborg . . .	12,0	10,0	11,4	12,1	14,7	15,1	14,6							
Holbæk	12,5	10,9	12,1	12,4	14,4	13,1	14,5							
Sorø	11,9	10,5	12,4	12,9	14,9	14,4	14,3							
Præstø	11,2	9,4	11,7	11,9	14,4	14,6	13,6							
Bornholms	14,7	9,3	12,0	11,7	14,5	10,9	14,2							
Maribo	11,8	10,2	10,5	10,4	15,1	15,5	13,4							
Svendborg	12,9	10,3	11,7	11,0	15,1	14,3	14,0							
Odense	12,7	10,7	12,2	13,0	15,3	16,2	14,4							
Øerne	12,1	10,2	11,6	11,5	14,8	13,9	14,0							
Vejle	12,9	6,9	10,2	10,3	14,4	8,1	13,7							
Aarhus	12,3	6,7	10,1	7,4	14,4	6,6	12,8							
Randers	12,1	7,6	10,5	10,3	14,2	12,9	12,3							
Aalborg	8,9	5,7	8,9	9,6	11,6	11,6	11,5							
Hjørring	9,2	6,5	9,2	10,2	11,6	11,6	12,2							
Thisted	9,9	7,4	11,6	13,3	17,0	13,9	13,5							
Viborg	8,0	6,1	9,0	10,4	13,4	11,4	11,7							
Ringkøbing	9,7	5,4	10,8	9,1	16,3	9,4	12,6							
Ribe	11,7	5,6	8,6	8,4	10,9	9,4	10,7							
Jylland	12,2	6,5	9,9	10,0	13,7	10,4	12,4							
Danmark	12,1	7,8	11,1	10,4	14,1	10,4	13,4							

Sammenstiller man det gennemsnitlige Foldudbytte af de 4 Hovedkornsorter i 1898 for hele Landet, Øerne og Jylland med det tilsvarende Udbytte i 1897 og gsnrl. i Femaaret 1892—96, faas følgende Oversigt:

	1898	1897	gsntl.
	Tønder	Tønder	1892—96
	pr. Td. Ld.	pr. Td. Ld.	Tønder
			pr. Td. Ld.
Hele Landet:			
Hvede	12,1	14,1	13,5
Rug	7,8	8,7	9,2
Byg	10,9	9,6	10,5
Havre	13,2	11,2	11,9
Øerne:			
Hvede	12,1	14,1	13,6
Rug	10,2	11,3	11,4
Byg	11,6	10,2	11,3
Havre	14,8	13,1	13,2
Jylland:			
Hvede	12,2	13,9	13,3
Rug	6,5	7,2	8,0
Byg	9,9	8,7	9,4
Havre	12,5	10,4	11,4

Det ses heraf, at Foldopgivelserne for Vintersæden i 1898 baade for Landet som Helhed og for dets to Hoveddele vare lavere end i 1897 og 1892—96 i Gennemsnit, medens derimod Foldudbyttet for Vaarsæden overalt er højere i 1898 end i 1897 og 1892—96 gsnrl. Hvad Foldopgørelserne i 1898 for de to Landsdele angaar, ses det, at Hvedeudbyttet ikke frembyder stor Forskel paa Øerne og i Jylland, da Hveden jo væsentligst ogsaa i Jylland kun dyrkes i de frugtbareste Egne; derimod ere, som sædvanlig, Foldangivelserne for de andre Hovedkornsorter betydelig lavere for Jylland end for Øerne, navnlig for Rugens Vedkommende. Imellem Øernes Amter indbyrdes ere Forskellighederne i Foldopgivelserne ikke betydelige, derimod ere i Jyllands Amter Foldopgivelserne

for de østlige Amter og Thisted Amt i Almindelighed højere end for de andre.

Naar de tidligere anførte Kapitelstakster for hele Landet multipliceres med de her angivne gennemsnitlige Foldtal for hele Landet, ses det, at Værdiudbyttet pr. Td. Land af det Areal, der var besaaet med Hvede, udgjorde i 1898: 146 Kr. 17 Øre, i 1897: 184 Kr. 85 Øre, i 1892—96 gsnrl. 143 Kr. 23 Øre, med Rug i 1898: 80 Kr. 96 Øre, i 1897: 85 Kr. 96 Øre, i 1892—96 gsnrl. 82 Kr. 89 Øre, med Byg i 1898: 103 Kr. 99 Øre, i 1897: 88 Kr. 03 Øre, i 1892—96 gsnrl. 92 Kr. 82 Øre, med Havre i 1898: 91 Kr. 74 Øre, i 1897: 79 Kr. 52 Øre, i 1892—96 gsnrl. 79 Kr. 85 Øre. Heraf fremgaar det, at for Vaarsædens — Byg og Havres — Vedkommende har det større Høstudbytte i 1898 end i 1897 og i 1892—96 i Forbindelse med Prisstigningen for de paagældende Kornsorter (kun for Havrens Vedkommende var der en lille Prisnedgang fra 1897 til 1898) bevirket et større Værdiudbytte pr. Td. Ld. i 1898. For Hvedens Vedkommende har Nedgangen i Mængdeudbyttet fra 1897 til 1898, i Forbindelse med det stedfundne Prisfald paa denne Kornsort, bevirket et ret stærkt Fald i Værdiudbyttet pr. Td. Ld. i 1898, medens derimod den højere Pris i 1898 end i 1892—96 mere end opvejede Nedgangen i det indhøstede Kvantum. Rugens Pris var højere i 1898 end i 1897 og 1892—96; naar desuagtet Værdibeløbet pr. Td. Ld. er lavere i 1898 end i de to andre betragtede Tidsrum, skyldes dette udelukkende, at Mængdeudbyttet pr. Td. Ld. var lavere i 1898.

Bureauet har for Høsten i 1898 fortsat den for Høsten 1897 paabegyndte Indsamling af Oplysninger om Halmudbyttet. Der forlangtes ligesom for i Fjor opgivet, hvor mange Læs à 1000 Pd. der blev indhøstet pr. Td. Ld. af de enkelte Kornsorter. Der beregnedes herefter, hvor mange Pund der i alt var indhøstet, hvorpaa dette Tal formindskedes med Vægten af Kærneudbyttet af de paagældende Kornsorter.

Paa denne Maade har man udfundet, at der i 1898 er blevet

indhøstet 6½ Mill. Læs Halm, fordelt amtsvis for de enkelte Kornsorter, saaledes som det er fremstillet i omstaaende Tabel (Side 28—29). Denne meddeler tillige Hovedtallene for 1897.

Det ses af Tabellen, at det indhøstede Halmudbytte i 1898 udgjorde 6,542779 Læs mod 5,357598 Læs i 1897; Mængdeudbyttet var i 1898 større for alle Sædarters Vedkommende, alene med Undtagelse af Boghvede. Til yderligere Oplysning herom meddeles nedenstaaende Tabel, der for Aarene 1897 og 1898 angiver, hvor mange Læs Halm (à 1000 Pd.) man har indvundet pr. Tønde Land:

	Øerne		Jylland		Hele Landet	
	Læs	Læs	Læs	Læs	Læs	Læs
af Hvede . . .	4,3	3,7	3,8	3,0	4,2	3,6
- Rug	5,3	4,6	3,3	2,6	4,1	3,3
- 2-radet Byg	2,4	2,1	2,3	1,6	2,4	2,0
- 6-radet Byg	2,0	2,0	2,3	1,9	2,2	1,9
- hvid Havre	3,1	2,6	2,8	2,2	2,9	2,3
- graa Havre	3,3	2,9	2,5	2,0	2,5	2,0
- Blandsæd .	3,0	2,5	2,8	2,2	2,9	2,4
- Boghvede .	2,2	2,6	1,2	2,1	1,2	2,1
- Ærter . . .	3,6	3,0	2,6	2,2	3,4	2,8

Forøgelsen i Mængdeudbyttet fra 1897 til 1898 var ca. 22 pCt., for Jylland 27, for Øerne 17 pCt. I alle Amter, med Undtagelse af Maribo, var der et større Mængdeudbytte i 1898 end i 1897. I øvrigt var Halmudbyttet pr. Td. Ld. i Aar som i Fjor større i Øernes Amter end i Jyllands, dog saaledes at den større Tilvækst i det samlede Mængdeudbytte for Jylland end for Øerne gør Forskellen mindre mellem de to Landsdele i 1898 end i 1897.

Med Hensyn til Halmens Værdiudbytte gælder det i mindst lige saa høj Grad som ved Høet, at man ved at benytte tilfældig opnaaede Salgspriser kommer til at give denne Afrøde en alt for stor Værdi. Ogsaa her vil derfor en Omsætning til Afrødens Foderværdi i Forhold til Kornets, og en Værdiberegning paa Grundlag heraf, give et langt rigtigere Udtryk. Bureauet har

Tabel II. Halmudbyttets Mængde og Værdi i Danmark
Quantité et valeur de la paille produite en Danemark,

Amt <i>bailliage</i>	Hvede <i>froment</i>	Rug <i>seigle</i>	Byg, 2-radet <i>orge à deux rangs</i>	Byg, 6-radet <i>orge à six rangs</i>	Havre, hvid <i>avoine blanche</i>
	Læs à 1000 ũ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ũ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ũ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ũ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ũ <i>p. 500 kilos</i>
Københavns	5714	107801	38782	23641	62814
Frederiksborg	1742	127288	55017	9931	99762
Holbæk	21302	137675	107843	6983	92601
Sorø	19317	126351	74291	2900	70813
Præstø	39534	134961	82637	3069	83922
Bornholms	4438	49158	17896	3700	30921
Maribo	74038	71951	86328	1476	58661
Svendborg	28978	122207	88479	8374	113106
Odense	29746	147333	92266	3610	110723
Øernes Amter (1898 <i>Iles</i> (1897	224809 192036	1,024725 889818	643539 565090	63684 62524	723323 588415
Vejle	14768	127842	40042	23493	144091
Aarhus	11467	145946	80184	2257	174457
Randers	10085	142341	63024	2765	155558
Aalborg	420	138762	31214	19280	130615
Hjørring	1216	154832	23501	37278	85146
Thisted	213	45449	9803	20603	78110
Viborg	762	128583	25766	20284	103689
Ringkøbing	220	132733	7148	35336	54789
Ribe	875	97493	5387	34002	82468
Jyllands Amter (1898 <i>Jutland</i> (1897	40026 31873	1,113981 867256	286069 203743	195298 164532	1,008923 782201
Danmark (1898 <i>Danemark</i> (1897	264835 223909	2,138706 1,757074	929608 768833	258982 227056	1,732246 1,370616

amtsvis 1898, for Landets Hoveddele 1897 og 98.
par bailliage 1898, principales parties du pays 1897 et 98.

Havre, graa <i>avoine grise</i>	Blandsæd <i>graines mêlanguées</i>	Boghvede <i>sarrasin</i>	Ærter og anden Bælgsæd <i>legumes à cosse</i>	Tilsammen <i>total</i>	Værdi <i>valeur</i>
Læs à 1000 ₰ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ₰ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ₰ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ₰ <i>p. 500 kilos</i>	Læs à 1000 ₰ <i>p. 500 kilos</i>	Kr.
611	18146	48	4026	261583	2,652452
483	30783	76	1416	326498	3,310690
908	35523	201	3628	406664	4,113468
369	42593	83	3983	340700	3,454698
249	53355	204	10554	408485	4,142037
1844	21787	12	2549	132305	1,284682
583	36074	65	12685	341861	3,523561
650	62654	347	4936	429731	4,288715
2174	77320	904	2419	466495	4,655620
7871	378235	1940	46196	3,114322	31,425923
6949	318017	2348	38354	2,663551	26,742052
33626	35600	2135	1945	423542	4,312424
23332	30640	1885	1641	471809	4,609574
2434	17865	1028	845	395945	3,868332
38398	19353	943	423	379408	3,608604
94927	49352	25	225	446502	4,384651
23618	19558	116	1791	199261	1,936347
83146	15223	2499	730	380682	3,631905
137554	40214	5792	904	414690	4,159371
63043	22752	9227	1371	316618	3,390979
500078	250557	23650	9875	3,428457	33,902237
392830	201094	42197	8321	2,694047	27,048232
507949	628792	25590	56071	6,542779	65,328160
399779	519111	44545	46675	5,357598	53,790284

derfor ogsaa for Halmens — ligesom for Høets — Vedkommende henvendt sig til Forsøgslaboratoriet med Forespørgsel, om der forelaa nøjagtige Oplysninger om Halmens Foderværdi, som Bureauet kunde benytte i Stedet for de i Fjor anvendte Priser, hvor et Læs Halm paa Grundlag af de af Krigsministeriet betalte Priser var opgivet til 22 Kr. 07 Øre. Laboratoriet meddelte imidlertid, at der med Hensyn til Halm ikke var foretaget direkte Forsøg, ligesom det næppe vilde komme til at foretage saadanne, da Halm i den praktiske Bedrift betragtes som et «Fyldefoder», der gives Dyrene «efter Behag». Til Vejledning henvistes der til de kemiske Analyser af Hø og Halm, som findes i Laboratoriets Beretninger, og paa Grundlag af disse skønnede Bureauet da, at man vilde komme til et i hvert Fald paalideligere Resultat end i Fjor, naar man satte Halmens Foderværdi til det halve af Høets (altsaa 1 Læs Halm à 1000 Pd. lig 0,36 Td. Byg + 0,95 Td. Havre), og derefter foretog Værdiberegningerne paa Grundlag af disse Sædarters Kapitelstakster. Resultatet heraf foreligger i sidste Kolonne i omstaaende Tabel II, hvoraf det fremgaar, at Halmudbyttets Værdi i 1898 kan ansættes til 65,328160 Kr.; udregnes Halmudbyttet for 1897 paa samme Maade, bliver Værdien 53,790284 Kr., og der har altsaa været et større Udbytte i 1898 end i 1897 paa 11,537876 Kr. eller en Forøgelse paa ca. 21 pCt.

Medregnes Halmen, bliver saaledes i 1898 Høstens samlede Værdi, d. e. Kærne m. m. saavel som Straa 393,3 Mill. Kr., medens det tilsvarende Tal — Hø og Halm udregnet paa samme Maade som for i Aar — for 1897 var 356,9 Mill. Kr.
